

Számunk szerzői

JULIANE BRANDT (jbrandt60@gmx.de) történész, München

DETRE KATALIN (detrekati@yahoo.com) közgazdász, Professzionizáció-történeti Kutatócsoport ELTE TáTK–BTK

IVÁNYI MÁRTON PÁL (martonpivanyi@gmail.com) kommunikációkutató, Budapest

KISS ZSUZSANNA (kiss.zsuzsanna@tatk.elte.hu) társadalomtörténész, ELTE, Társadalomtudományi Kar

KOLOH GÁBOR (koloh.gabor@gmail.com) tudományos munkatárs, MTA-SZTE-ELTE Globalizációtörténeti Kutatócsoport

LÉVAI CSABA (levai_csaba@yahoo.com) történész, Debreceni Tudományegyetem

PAPP BARBARA (papp.barbara@btk.elte.hu) történész, klinikai szakpszichológus, ELTE Bölcsészettudományi Kar

PAPP VIKTOR (viktorpapp14@gmail.com) doktorjelölt, ELTE BTK TDI Társadalom- és Gazdaságtörténeti Doktori Program; tudományos segédmunkatárs, Professzionizáció-történeti Kutatócsoport ELTE TáTK--BTK

SASFI CSABA (sasfics@gmail.com) történész, Budapest

SZÉKELY TAMÁS (szekely.tamas85@gmail.com) tudományos munkatárs, Herder-Institut, Marburg

UGRAI JÁNOS (ugraij@gmail.com) történész, Tokaj-Hegyalja Egyetem

A fordításokat DEÁK ÁGNES és RAKOVSKY ANDRÁS készítette.

Contents

Essays

JÁNOS UGRAI Protestant Ministers, Primary and Secondary School Teachers – The Development of the Structural Requirements of Separation in the First Half of the 19th Century	5
CSABA SASFI The Secondary School Network and Cities in Hungary in 1910: The Degree of Freedom in the Choice of Education	21
VIKTOR PAPP “All parties are in turmoil again without any guiding principles” Legal Organizations in Budapest and Their Internal Conflicts During the Age of Dualism	40
ZSUZSANNA KISS Successes and Failures in the Struggle of Farm Stewards for their Legal Status and the Regulation of Their Representation Until the Start of the 20th Century	62
KATALIN DETRE The Role of the Market in the Professionalisation of Eurythmics in Hungary and Germany	74
BARBARA PAPP “The Issue of Women” and Female Guidance: Career Advice to Girls from the Horthy Era	93

Workshop

MÁRTON IVÁNYI An Overview of Ancient Dacia and the Debate of the Ethnogenesis of the Romanian Nation During the Long Century Before World War I	107
--	-----

Theory and Method

TAMÁS IVÁNYI From Securitas to Securitisation: Opportunities and Pitfalls of Security History	130
--	-----

Beyond Our Borders

“... back then GDR-type Socialism was still standing strong” - Interview with Juliane Brandt	159
Juliane Brandt’s Bibliography	168
JULIANE BRANDT “Jesus and the World War”: The National Philosophy of Hungarian Protestantism During World War I	174

Overwiev

Migration Variants

(Fata Márta: Mobilität und Migration in der Frühen Neuzeit. Einführungen in die Geschichtswissenschaft. Frühe Neuzeit. Band 1. Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2020.)

GÁBOR KOLOH 198

George Washington and the Question of Slavery

(Mary V. Thompson: "The Only Unavoidable Subject of Regret". George Washington, Slavery, and the Enslaved Community at Mount Vernon. University of Virginia Press, Charlottesville – London, 2019.)

CSABA LÉVAI 203

Authors 209

**Az Aetas történettudományi folyóirat
2022. évi előfizetői felhívása**

2022-re tervezett tematikus számaink a következők:

**Professzionizáció Magyarországon
Az Aranybulla és megújításai
Kalandozások a 19–20. században
Honvéd sorsok a szabadságharc után**

Folytatjuk „**Elmélet és módszer**” rovatunkat. **Interjú**t tervezünk **Julia Brandt**tal (Németország) és **Arpad von Klimov**al (Németország –USA).

Eddigi gyakorlatunknak megfelelően a 2022-es évfolyamra is **kedvezményt** biztosítunk előfizető olvasóinknak, hogy ezzel is jelezzük, nagyra becsüljük bizalmukat és támogatásukat.

Többféle előfizetői módot ajánlunk fel, hogy alkalmazkodjunk olvasóink igényeihez:

Éves előfizetői ár:

4000 Ft (tartalmazza a postaköltséget, az év végén pdf formátumban elektronikusan is előfizetőink rendelkezésére bocsátjuk az évi négy számunkat!)

Éves elektronikus előfizetői ár:

3500 Ft (pdf file-ban e-mailen a lapszámok megjelenésekor)

Egy számot megrendelőnek:

1000 Ft + postaköltség

Egy szám könyvesbolti ára:

1100 Ft

A folyóirat megrendelhető a kiadó e-mail és postai címén.

Korábbi számunkat (postaköltség felszámolásával) a szerkesztőség címén szintén meg lehet rendelni.

Rendkívül fontos folyóiratunk számára előfizetőink támogatása és hűségesség kitartása.

Jövedelemadójának 1%át ebben az évben is felajánlhatja egy olyan egyesületnek, alapítványnak, amelyet arra érdemesnek ítél. Folyóiratunk szerkesztői azzal a kéréssel fordulnak Önnek, hogy ha támogatásra méltónak tartja folyóiratunkat, válassza az AETAS-t.

Adószámunk: 19079581-2-06

Nagyon köszönjük Olvasóinknak eddigi támogatásukat!

Aetas Könyv- és Lapkiadó Egyesület
6701 Szeged, Pf. 1179
<http://www.aetas.hu>
aetas@mail.u-szeged.hu

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

*

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 4000 Ft.

A lap ára egy szám megrendelése esetén 1000 Ft + postaköltség,
könyvesboltban 1100 Ft.

A folyóirat elektronikus előfizetési díja egy évre 3500 Ft

*

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest:

Írók Könyvesboltja
ELTE BTK Könyvtár
Penna Bölcsész Könyvesbolt

*

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület

6701 Szeged, Pf. 1179.

e-mail: aetas@mail.u-szeged.hu

<http://www.aetas.hu>

Felelős kiadó: Deák Ágnes

Olvasószerkesztő: Horváthné Szélpál Mária

Szerkesztőségi titkár: Wirth Letícia

Telefon: +36 (30) 59-66-594

A borítót tervezte: Annus Gábor

Nyomdai munkálatok: Innovariant Nyomdaipari Kft., Algyő

Felelős vezető: Drágán György

ISSN 0237-7934

Bolti ár: 1100,- Ft
Előfizetőknek: 1000,- Ft

A gyülekezetek papmarasztással kapcsolatos jogainak visszaszorulásával, az egyházkerületi és egyházmegyei igazgatási szint erősödésével és a végszükségbe sodródó lelkészeket megsegítő állandó kassza felállításával párhuzamosan zajlott még egy folyamat, ami a fentieknél határozottabban és gyorsabban szolgálta a professzióvá válás ügyét: a falusi tanítók körének mind határozottabb elkülönülése a többi szolgálattevőétől. A fentebb már vázolt szokás, miszerint a lelkésznek készülő fiatalok két-három évig rectori szolgálatot teljesítettek valamelyik partikulában, egyre kevesebb helyen volt biztosítható. A 18–19. század fordulójától a 19. század közepéig több hullámban gyülekezetek sora elégelte meg ugyanis a gyakori személycserét, s állandó, felnőtt tanítók alkalmazása mellett döntött. Ezáltal pedig kialakult azoknak a köre, akik a tanítóskodást nem a tanulmányaik egy állomásának, hanem végleges megélhetési forrásnak tekintették. Körvonalazódott a tanítók egy eleinte csökevényes és sérülékeny, de mégiscsak létező, zárt, saját munkapiaca, amelyen belül ugyanazon jelöltek cserélődtek az állandósított tanítókat alkalmazó szolgálati helyek között.

Ugrai János tanulmányát számunk 5–20. oldalán olvashatják.
